

สภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชน
เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

นางสาว อำนวย แดงศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-348-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015357

STATE AND NEEDS FOR VOCATIONAL NONFORMAL
EDUCATION OF PEOPLE IN THE EASTERN SEABOARD

Miss Amnauy Daengsri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-Formal Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1989
ISBN 974-576-348-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ
ประชาชน เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

โดย นางสาว อำนวย แดงศรี

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล

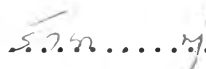
 อาจารย์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์

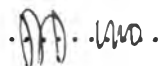
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราษฎร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพันธ์ วิบูลย์พันธ์)

.... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา พุ่มไพศาล)

.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล)

.... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์)

อ่านวย แดงศรี : สภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชน เขต
พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (STATE AND NEEDS OFR VOCATIONAL NONFORMAL
EDUCATION OF PEOPLE IN THE EASTERN SEABOARD) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.รัตนา
พุ่มไพศาล, อ.ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์, 170 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ
ประชาชนในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยเปรียบเทียบความต้องการกับตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา
สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ และสภาพพื้นที่

ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพเป็นหน่วยงานของรัฐบาล
มากกว่าเอกชน หน่วยงานส่วนใหญ่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ เป็นกิจกรรมหลัก

ในด้านความต้องการหลักสูตรประชาชนต้องการหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมากที่สุด ด้านเนื้อหา
ความรู้ประชาชนต้องการวิชาช่างกรรมมากที่สุด ด้านวิทยากรประชาชนต้องการวิทยากรที่มีความรู้ความ
ชำนาญในวิชาที่สอนเป็นอย่างดีมากที่สุด ด้านวิธีการสอนประชาชนต้องการวิธีการสอนลักษณะที่ได้ลงมือปฏิบัติ
จริงในงานด้านอาชีพนั้น ๆ มากที่สุด ด้านวันเวลาประชาชนต้องการศึกษาวันจันทร์-ศุกร์ตอนค่ำมากที่สุด
ด้านความคาดหวังประชาชนต้องการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและครอบครัวมากที่สุด ด้านอื่น ๆ
ประชาชนต้องการให้มีการสำรวจความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพมากที่สุด

จากการเปรียบเทียบความต้องการกับตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวน
สมาชิกในครอบครัว อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ และสภาพพื้นที่พบว่า ตัวแปรที่ความแตกต่างกัน
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 คือ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และสภาพ
พื้นที่ ส่วนตัวแปรที่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และ .01 คือ จำนวนสมาชิกในครอบครัว
และระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

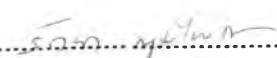
AMNAUY DAENGSRI : STATE AND NEEDS FOR VOCATIONAL NONFORMAL EDUCATION OF PEOPLE IN THE EASTERN SEABOARD. THESIS ADVISOR : PROF.RATANA POOMPAISARN, Ph.D., CO-ADVISOR : SOMBAT SUWANPITAK, Ed.D., 170 PP.

The objectives of this research were to study the situation and needs of non-formal education of local people in the Eastern Seaboard Area and to compare their needs according to the variable varieties, sex, age, education marital status, member in the family, profession, income, duration of living in the area and parts of the area.

The results of the study revealed that the governmental sectors provided more non-formal education programmes than the private sectors in which most of them were emphasised on vocational activities. The local people's needs were mostly placed on short-term vocational training. They were most interested in the house economics subject. They also preferred skillful and understand able resource persons. Moreover they most appreciated the actual practice in vocation for the method of learning. They liked to study on Monday to Friday evenings. In addition they expected to utilize their obtained knowledge for their daily life activities and for their family. Finally they suggested that needs assessment on vocational non-formal education be conducted before implementing the activities.

The comparisons of local people's vocational needs among determined variables indicated that there were statistically significant differences at .05 and .01 level in sex, age, education marital status, profession, income and their location while no statistically significant differences were found in members in the family and duration of living in the areas.

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ก็ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ จากใจจริงไว้ ณ โอกาสนี้ ดังนี้

ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา หุ่มไพศาล และ อาจารย์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทั้งสองท่านได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไข และตรวจสอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน

ในการสร้างเครื่องมือ ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญในการวิจัยได้รับความกรุณาแก้ไขปรับปรุง และให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน คือ อาจารย์ วิบูลย์ลักษณะ ทองเชื้อ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณ รองศาสตราจารย์ สุภาค์ จันทวนิช รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล ดร.ไพฑูรย์ โหธิสาร และ อาจารย์ ปาน กิมปี

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความช่วยเหลือจากประชาชนและข้าราชการจังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลผู้ประสานงาน และครูอาสาอำเภอมือ อำเภโห้ จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอมือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อำเภอมือ อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง ที่ได้ช่วยเหลือในการสัมภาษณ์ อาจารย์ สมบูรณ์ ปะบุญเรือง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดฉะเชิงเทรา อาจารย์ มานิตย์ ดิณะดัด ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดระยอง อาจารย์ วิทยา สุวรรณโห้ อาจารย์ อำนวย พานิช ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ (ฝ่ายวิชาการ) ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดชลบุรี ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือทำงานและปฏิบัติหน้าที่แทนมาตลอด 2 ปีเต็ม

ขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือด้านแรงกายและกำลังใจ

ขอบคุณที่สำเนียง ทองใจ ที่ช่วยสนับสนุนทั้งกำลังใจและกำลังใจด้วยดีเสมอมา

คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขออุทิศให้บิดา มารดา ที่เปรียบประดุจพระและครูคนแรกของลูก ตลอดจนผู้มีพระคุณและอุปการะคุณต่อผู้วิจัยทุกท่านทั้งอดีตและปัจจุบัน

อำนวยการ แดงศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางและแผนภูมิประกอบ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำจำกัดความของการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	12
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ในส่วนของ	
แผนพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก	12
สภาพ เศรษฐกิจและผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่บริเวณชาย	
ฝั่งทะเลตะวันออก	17
แนวคิด เกี่ยวกับการ เลือกลงและพัฒนาอาชีพ	25
ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
การศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
การสร้าง เครื่องมือเพื่อการ เก็บรวบรวมข้อมูล	39
การ เก็บรวบรวมข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล 42
	การวิเคราะห์ข้อมูล 42
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 44
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 116
	สรุปผลการวิจัย 117
	อภิปรายผล 127
	ข้อเสนอแนะ 132
	บรรณานุกรม 136
	ภาคผนวก 142
	ประวัติผู้เขียน 170

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน	45
2	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามภารกิจและหน้าที่หลักของหน่วยงาน	46
3	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงาน	47
4	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามวิธีดำเนินงานของหน่วยงาน	48
5	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามลักษณะการให้บริการของหน่วยงาน	49
6	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักในการจัดกิจกรรมของหน่วยงาน	50
7	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการวางแผนปฏิบัติงานของหน่วยงาน	51
8	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมของหน่วยงาน	52
9	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการสำรวจความต้องการ	53
10	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน	54
11	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการจัดบริการแนะแนวของหน่วยงาน	55
12	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการประเมินผลการจัดกิจกรรมของหน่วยงาน	56

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม การติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน	57
14	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม ลักษณะงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ	58
15	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม วิชาชีพที่หน่วยงานจัด	59
16	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม ระยะเวลาที่จัด	60
17	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม เวลาในการจัดกิจกรรม	61
18	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม ช่วงเวลาที่ประชาชนสนใจมาใช้บริการ	62
19	สภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม ลักษณะกลุ่มเป้าหมายที่มาใช้บริการด้าน เพศ วัย ภูมิภาค อาชีพ การศึกษา	63
20	ผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงาน จำแนกตามจำนวนครั้งที่จัด และจำนวนคนที่มาใช้บริการ	66
21	ผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามปัญหา และอุปสรรคในการจัดของหน่วยงาน	68
22	ผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการ ติดตามผลของหน่วยงานและการนำความรู้ไปใช้ของประชาชน	69
23	แนวโน้มในการจัดโครงการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ หน่วยงานต่าง ๆ ในอีก 3 ปีข้างหน้า (งบประมาณ 2532-2534) . จำแนกตามงบประมาณและโครงการ	70

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	สถานภาพของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ รายได้ และสภาพพื้นที่	73
25	สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการจัดกิจกรรมในปีงบประมาณ 2530	76
26	สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชน	77
27	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านหลักสูตรการศึกษาระดับวิชาชีพ	80
28	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านเนื้อหาความรู้การศึกษาระดับวิชาชีพ	81
29	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านวิทยาการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ	82
30	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านวิธีการสอนวิชาชีพ	83
31	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนในด้านวัน เวลาในการศึกษาระดับวิชาชีพ	84
32	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านความคาดหวังจากการศึกษาระดับวิชาชีพ	85
33	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านอื่น ๆ	86
34	การ เปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชน จำแนกตามเพศ	87
35	การ เปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชน จำแนกตามอายุ	90

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
36	การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ ประชาชน จำแนกตามสถานภาพสมรส	95
37	การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ ประชาชน จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว	96
38	การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ ประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา	99
39	การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ ประชาชน จำแนกตามลักษณะการประกอบอาชีพของครอบครัว	102
40	การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ ประชาชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	105
41	การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ ประชาชน จำแนกตามรายได้ของครอบครัว	108
42	การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของ ประชาชน จำแนกตามลักษณะชุมชนที่ตั้งบ้านเรือน	112